

Yttrande

Detaljplan för Hjällbo - Program för stadsutveckling i Hjällbo

Plan program - Samråd

Diarienummer SBK: BN0639/14

Handläggare SBK: Anna Reuter Metelius

Naturskyddsföreningen i Göteborg ställer sig allmänt positiv till ovanstående detaljplan men med reservation till förbättringar. Planområdet Hjällbo är en intressant plats ur en geografisk vinkel men med stora sociala utmaningar.

Föreningen är positivt inställd till att programmet prioriterar förtätning i centrumområdet, med dess goda kollektivtrafikknutpunkt, istället för expansion i de orörda naturområdena som omringar planområdet. Att bevara grönområdena bidrar även till god livskvalité hos invånarna i form av rekreation, särskilt kring Lärjeåns dalgång.

Lärjeån

Lärjeån är ett kommunalt naturreservat med flera naturvärden. Det innefattas av strandskydd och är ett Natura 2000-område. Dess placering som dalgång gör den sårbar för såväl direkt som indirekt påverkan från planområdets exploatering och förvaltning. Därför förespråkar Naturskyddsföreningen i Göteborg att en MKB utförs inför framtida närliggande detaljplaner enligt sida 30 i planbeskrivningen. Detta kvarstår även om planområdet inte föreslår exploatering i reservatet, eftersom effekterna från byggnationen kommer att påverka dess välbefinnande enligt sida 31. Det är av särskild vikt att området skyddas från markavvattning, föroreningar, deponi etcetera under byggtiden. Betongfabrikens framtida utbyggnad som bostadsområde med skola är en mycket aktuell plats för diskussionen.

Natur och vatten

Det är fördelaktigt att "Göteborg Grönstrategi för en tät och grön stad" och dess riktvärden används som referens för att utreda programförslagets konsekvenser i samband med olika utomhusmiljöer. Det ger kvantitativa mål som är enkla att mäta och följa upp.

Gällande dagvattenhanteringen önskar Naturskyddsföreningen i Göteborg att se öppna och gröna dagvattenlösningar såsom biofilter, gröna dagvattendammar och gröna tak. Det skulle avhjälpa de utmaningar som beskrivs på sida 45. Detta beskrivs i detalj i programmets dagvatten- och skyfallsutredning vilket föreningen ser positivt på. I dagens läge med allt fler översvämningar kommer öppna lösningar ge en god hållbarhet till området. Utredningen

beskriver grundligt både om den sociala och ekologiska dimensionen (med tyngd på den sociala). Av alla de goda exemplen vill föreningen att staden prioriterar de som skapar hög biologisk mångfald i kommande detaljplaner.

Enligt sida 31 har kostnaden för markföroreningar och behovet av sanering inte utretts i förslaget. Detta kan bli en mycket påverkande aspekt med hög kostnad. Föreningen önskar en vidare utredning av frågan för att kunna yttra sig om dess konsekvenser.

Som diskuterat ovan uppskattar Naturskyddsföreningen i Göteborg att programmet strävar efter att bevara de stora grönområdena runt om Hjällbo. Men hade önskat en beskrivning/diskussion om framtida skyddsåtgärder för att garantera dess framtida bevarande.

Gång och cykel

Få går och cyklar i området enligt planhandlingen. Men förslaget tycks fokusera på att förbättra infrastrukturen. Programmet inkluderar kartläggningar av befintliga stråk, hur de kan kopplas samman samt förslag till vidareutveckling av nätverket. Som ett förslag till förbättring önskar Naturskyddsföreningen i Göteborg se en fördjupad utredning av cykelinfrastrukturen i området och anknäring till Göteborg Stads "Cykelprogram för en nära storstad, 2015-2025". Den tydligare målsättningen kan leda till bättre förutsättningar för senare detaljplanskeden.

Den stärkta kopplingen mellan Hjällbo torg och Lärjeån är ett bra sätt att öka rekreations möjligheterna både hos besökare och boende. Men på sida 12 i planhandlingen kan man observera en skarp barriär vid Gråbovägen där det nya gc- och gröna stråket klipps av. Naturskyddsföreningen i Göteborg lyfte frågan till trafikkontoret som svarade: "Trafikverket är förvaltare av vägen. När nya korsningar för fotgängare och cyklister dras genom väg 190/Gråbovägen ska de vara i plan." Det vill säga att gång- och cykelpassage är planerad översiktligt. Till senare skeden föreslår föreningen cykelöverfarter för att ge cyklister företräde, hastighetssäkrad passage som ökar trafiksäkerheten för skolbarnen samt ekodukter för att koppla ihop det gröna stråket.

Enligt "Göteborg 2035 trafikstrategi för en nära storstad" samt "Hållbart resande i praktiken, SKL" behöver inte bara infrastrukturen förbättras för att öka andelen fotgängare och cyklister, utan även aktiva insatser genom mobility management behövs. Därför är det viktigt att staden integrerar in även dessa strategier med infrastrukturåtgärder för bästa effekt.

Biltrafiken

Enligt sida 17 i planhandlingen "...kan trafikflöden på enskilda gator komma att öka och enskilda korsningar kan komma att få en ökad belastning jämfört med idag vilket behöver studeras vidare i kommande detaljplaneskeden." Att trafikflödet kommer att öka på vissa mindre gator och korsningar ser Naturskyddsföreningen i Göteborg som en utmaning eftersom det kan leda till ökade bullernivåer och sämre luftkvalité för invånarna. Det är positivt att programmet riktar sig mot minskad biltrafik med hjälp av minskad hastighet, omvandling till stadsgator och färre parkeringsplatser då det kan minska belastningen på det finmaskiga nätet. Men föreningen föreslår mer drastiska åtgärder, till exempel inga parkeringsplatser på vissa bostadsområden. Detta är en mycket aktuell fråga då IPCC:s senaste rapport specificerar att "drastiska åtgärder" behövs nu mer än någonsin.

Parkering

Det är bra att programmet ersätter befintliga parkeringsytor med bostäder. Det skapar ett mer hållbart, multifunktionellt och kostnadseffektivt område. Dock verkar staden vilja ersätta vissa parkeringsplatser med parkeringshus, vilket föreningen inte förespråkar. Mobilitetshubbar är en bra implementering för att skapa multifunktionella ytor på jämförelsevis tomma parkeringsplatser. Programmet har efterföljt "Göteborg 2035 trafikstrategi för en nära storstad" och "Riktlinjer för mobilitet och parkering i Göteborgs Stad" bra. Men föreningen uppmanar till mer ambitiösa åtgärder, till exempel ett antal parkeringsfria bostadsområden (se argument ovan) eftersom Hjällbo är en plats med goda kollektivtrafikskopplingar mot både Göteborg centrum och Angered centrum. Självklart med reservation för rörelsehindrade, logistik och handel.

Sociala aspekter

Starka viljor cirkulerar kring Hjällbos planområde, både från näringsliv och boende/föreningar. De boende har uttryckt oro över att inte få vara delaktiga i planeringsfasen. Därför är det otroligt viktigt att frågan diskuteras djupgående innan första spadtaget. Programmet ska inte bygga bort människor, utan förbättra deras livsmiljö. Naturskyddsföreningen i Göteborg ser en brist i programmet för att restaurera och förbättra de befintliga bostadsområdena. Vad för förutsättningar krävs för att inkludera sådana åtgärder som en förbättring av den sociala dimensionen?

Naturskyddsföreningen i Göteborg förespråkar också att lokaler/platser för föreningsliv prioriteras under utformningskedet, eftersom det är en viktig fråga för invånarna i Hjällbo. Ett visst antal lokaler borde reserveras för det lokala föreningslivet så att det inte blir endast

handelsområde. Ett förslag kan till exempel vara så kallade "Aktivitetshus", som nyttjas av både boende och föreningar, vilket skapar en multifunktionell byggnad. Idag finns ett placerad på Hammarkulletorget. Det är också viktigt att väl förankra behovet av olika fritidsaktiviteter och andra former av sociala/offentliga miljöer för ungdomar, till exempel fotbollsplaner.

Hjällbo är ett område med behov för bättre trygghet under nattid. Därför bör programmet prioritera mer multifunktionell infrastruktur och verksamheter som ökar tryggheten över dygnets alla timmar, till exempel:

- God belysning
- Passager i plan istället för tunnlar och broar
- Goda kontakter med inomhusmiljön
- Utomhusgym

Naturskyddsföreningen i Göteborg är allmänt positiv till småhusområdena vid Hjällboparken och Betongfabriken, men föreslår fler åtgärder för att skapa bättre livskvalité utomhus, till exempel kolonilotter.

Det är positivt att programmet aktivt väljer placering av förskolor utifrån dess förutsättning till bra utevistelse och anslutning till gröna stråk. Det bidrar till barnkonventionen.

Övriga förslag

För ett mer ambitiöst stadsutveckling i Hjällbo föreslår Naturskyddsföreningen i Göteborg en ökad andel multifunktionella ytor. Det inkluderar lokal energiproduktion (till exempel solceller), lokala odlingsplatser, dagvattenhantering på gårdar samt gröna tak. Hjällbo har flera tomma gräsytor som hade kunnat användas. Det skulle ge området en hög hållbarhet och göra Hjällbo ett praktexempel för andra att ta efter.

Slutsats

Som slutsats anser Naturskyddsföreningen i Göteborg att "Program för stadsutveckling i Hjällbo" är ett allmänt bra program som försöker lösa många utmaningar och bevara befintliga grönområden med hjälp av de riktlinjer som finns idag för Göteborg Stad. Dock kan mer göras för att skapa en mer hållbar och demokratisk plats som uppfyller invånarnas behov, bland annat genom bättre anknytning till globala mål och riktlinjer samt de lokala förutsättningarna.

Naturskyddsföreningen
Göteborg

Göteborg 2022-06-30

Stadsplaneringsgruppen
Naturskyddsföreningen i Göteborg

Genom
Lena Nilsson
Ordförande